
1. Projektets titel

Forskningskoordinering

2. Projektperiode

Projektstart: Januar 2012 Projektafslutning: December 2012

3. Projektets udbytte og effekt, formål og projektføreløbet

Projektets udbytte og effekt:

I projektet er primærlandbrugets forsknings- og udviklingsbehov identificeret og landmandens faglige og praksisnære udfordringer er indarbejdet i kommende faglige forskningsstrategier. Projektet har bidraget til at styrke vidensspredningen med særlig fokus på landbrugets muligheder som samarbejds- og udviklingspartnere. Et væsentligt bidrag i forhold til de strategiske rammer for forskningen er, at forskningen samarbejder med rådgivningssystemet og andre private virksomheder. Det vil give mulighed for at gennemføre forskning, der i langt højere grad skaber vekselvirkning mellem slutbruger og forskere – og får forskningens resultater implementeret i praksis.

Projektet har bl.a. bidraget til at sikre en bæredygtig og afbalanceret vurdering af erhvervets forskningsbehov, som både indarbejder hensynet til fortsat at kunne øge produktivitet og fremme kvalitetsdifferentieringen samt nyere kvalitetsparametre som reduceret ressourceforbrug og omsætningen af næringsstoffer og hensyn til sundhed. Projektet har også bidraget til at skabe større sammenhæng mellem internationale forskningsprioriteringer samt erhvervets styrkepositioner og behov med henblik på at styrke erhvervets muligheder for at indgå i internationale forsknings- og udviklingssamarbejder.

Projektet formål:

Formålet med projektet har været at sikre rammerne for en styrket og koordineret forskningsindsats til gavn for landbruget inden for strategiske områder med fokus på aktuelle problemstillinger fra erhvervets dagligdag og behov for viden i forhold til at også at tackle fremtidens produktionsvilkår.

Projektets faglige forløb:

En del af projektet har handlet om at arbejde for koordination og afdækning af behovet for nye tiltag og samspilsmuligheder i forhold til eksisterende initiativer og aktiviteter, herunder regeringens Grøn Vækst initiativ. Grøn Vækst initiativet stiller skærpede krav til sammenhængen i forskningen, krav om mere innovation og krav om øget videnovertførelse. Dette er blevet anført i forhold til høringer vedrørende "Fødevarerplan", revisionen af FORSK2015 og myndighedsberedskabet.

Således er det til udarbejdelsen af den nationale plan for fødevarerforskning: "Fødevarerplan – en plan for fødevarerforskning, -udvikling og -demonstration" blevet påpeget, at ét af de danske styrkeområder er rådgivningssystemet. Rådgivningen fungerer som en stærk videndelings- og formidlingsenhed og får resultaterne implementeret på bedrifterne. Når forskningen samarbejder med rådgivningssystemet og andre private virksomheder, er der grobund for at gennemføre forskning, der i langt højere grad skaber vekselvirkning mellem slutbruger og forsker.

Derudover har Forsknings- og Innovationsstyrelsen i 2011 været i gang med at revidere prioriteringsgrundlaget for den strategiske forskning. Det nye prioriteringsgrundlag erstatter FORSK2015 og er givet titlen FORSK2020. Det nye FORSK2020 katalog vil være færdig i foråret 2012. Projektet har bidraget med viden til energi, klima og miljøforskningen samt IKT-området i forhold til at kortlægge erhvervet fremtidige behov for viden samt mere generelle indspil på fremtidens behov ift. at kunne øge produktivitet, fremme kvalitetsdifferentiering og sundhed. Generelt har forskningen fået lidt fokus på, hvordan erhvervet målrettet øger produktiviteten – især i primærproduktionen. En særlig indsats omkring "mere udbytte for mindre input" er væsentlig,

for at vi kan fastholde erhvervets konkurrenceevne. På klima og energiområdet er der f.eks. behov for et større fokus på bæredygtighed – optimal ressourceudnyttelse i hele værdikæder, næringsstofhusholdning og mere viden om, hvordan næringsstofkredsløbene i de forskellige produktionsgrene kan lukkes.

Derudover er det blevet påpeget at vand – som begrænset ressource – også burde have en selvstændig, fyldig beskrivelse. Det gælder særligt med henblik på klimændringerne, der har betydet, at nedbøren i f.eks. Danmark er steget med godt 100 mm siden forrige århundrede. Mere nedbør betyder som hovedregel større udvaskning og dermed større tilførsel af næringsstoffer til vandrecipienter. Både når det gælder næringsstoffer og vand er der væsentlige erhvervsmæssige perspektiver i forhold til energiområdet, at forbedre den nationale produktion (og produktivitet), men også som eksport af knowhow. Centrale dele af indspillet er blevet offentliggjort i notatform på Videncentret for Landbrugs hjemmeside.

En anden del af projektet har været at bidrage til at styrke og koordinere forskningsindsatsen i landbruget inden for strategiske områder i forhold til den forskningspolitiske agenda i EU. Der er i de senere år opnået betydelig enighed mellem EU landende om at koordinere forskningsindsatsen på EU niveau. I den sammenhæng lægges der op til et mere direkte samarbejde mellem medlemslandenes offentlige programmer om udformningen af fælles visioner, strategiske forskningsdagsordener og sammenlægning og koordinering af ressourcer med henblik på at gribe særlige områder an i fællesskab. Områderne tæller bl.a. klimændringer, energi- og fødevarerforsyning, natur og miljø.

I forhold til at styrke EU samarbejde og forskning er det afgørende, at vi forstår de nationale og internationale beslutningskanaler, og i hvilke sammenhænge og netværk vi bedst kan opnå indflydelse ift. danske behov. Projektet har bidraget til at sammenlægge nationale forskningsbehov med Grand Challenges (forskningsbehov) som er udpeget EU's 8. rammeprogram, herunder er den danske videnudviklingsmodel kvalificeret og promoveret på europæisk niveau. I den sammenhæng bidrog Videncentret for Landbrug med et indlæg om forskningsformidling og implementering på et seminar i Bruxelles om "Education, dissemination and implementation of research in the Agriculture and Food sector".

Derudover er der indsendt bemærkninger til EU Kommissionens grønbog om en række omfattende forbedringer i EU-støtten til forskning og udvikling. Oplægget er at sammenlægge rammeprogrammet for forskning (RP7), rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation (CIP) samt det europæiske institut for teknologi (EIT) for at skabe et mere sammenhængende sæt instrumenter til brug i hele "innovationskæden" fra grundforskning til markedsintroduktion af nye innovative produkter. Ønskerne om en mere sammenhængende indsats er blevet bifaldet. Det vil netop være glædeligt, om der kan skabes større sammenhæng mellem den europæiske og den nationale forskningsindsats. Sammenhængen vil kunne bidrage til en større grad af internationalisering og forhindre "dobbeltforskning". For at opnå en reel omsætning af den forskningsbaserede viden er der stillet forslag om at opstille en "implementeringsplan" for, hvordan man vil nå ud med sine resultater og få dem omsat i praksis - på samme måde, som der nu i flere sammenhænge er krav om forretningsplaner m.m.

Endelig har projektets tredje del bestået i at undersøge behovet for nye initiativer og medvirke til mere tværfaglig videnopbygning. Både inden for de traditionelle fagområder men også i forhold til nye samarbejdspartnere. Målet har været at skabe initiativer, der kan udvikle mere tværgående målrettede løsninger, som allerede fra start kombinerer f.eks. forædling, produktionsprincipper og teknologi. Det bliver fortsat vigtigere at kunne koble landbrugssektorens faglige udfordringer med andre eksisterende forskningsfelter på nye måder, men i høj grad også at koble dem med nye forskningsfelter som f.eks. sundhedsområdet.

Projektet har resulteret i, at der er igangsat en række aktiviteter med henblik på at få etableret et formelt samarbejde på sundhedsområdet. Til det formål er der blevet igangsat et projekt vedrørende "Råvaredesign", som har fokus på forretningsmulighederne for udvikling og vækst inden for sunde råvarer. Arbejdet med at koble udfordringer fra jordbrugssektoren med muligheder inden for forskning og udvikling på sund-

hedsområdet er derved formelt blevet igangsat. Centrale dele af visionen er blevet offentliggjort på notatform på Videncentret for Landbrugs hjemmeside. Projektet har således bidraget til at der er blevet etableret nye samarbejdsstrukturer med fokus på hele landbrugssektorens udfordringer.

4. Formidling og vidensdeling vedr. projektet

Projektets resultater er publiceret på Videncentret for Landbrugs hjemmeside under "Om Videncentret/Støttet af afgiftsfonde/Promilleafgiftsfonden for Landbrug/Promilleafgiftsfonden 2011/Forskningskoordinering/

Her findes bl.a. "Fødevarerplan" og "FORSK2020" samt en vision for primærerhvervets mål i forhold til sundhedsområdet med afsæt i erhvervets behov for viden – under titlen; Mad er godt – sund mad endnu bedre"

Derudover er landbrugssektorens forskningsbehov blevet formidlet gennem arrangering af og deltagelse i faglige møder, workshops mm.

Yderligere er primærerhvervets model for forskningsformidling og implementering blevet præsenteret på et seminar i Bruxelles om "Education, dissemination and implementation of research in the Agriculture and Food sector".

5. Projektansvarlig

Bodil Hjarvard, tlf.8740 5548, bdh@vfl.dk
